

GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA

Nro. 55.

w Szwrode dnia 9. Lipca Roku 1800.

z Berlina d. 3. Lipca.

Najiaśnieyszy Królewiczowie Pruscy, Henryk i Wilhelm, Bracia Królewscy, także J. W. Minister Arnim udali się do Sonnenburga, a J. W. Minister Hardenberg pojechał do Magdeburga.

z Paryża d. 24. Czerwca.

Onegdaj przybiegło tu 3 karyerow ieden po drugim z ważnemi wiadomościami z Włoch. Konsulowie wysłali potym następujące poselstwo do Senatu i Trybunatu:

„Wielkie i decydujące pomyślności uwieńczyły sławę armii rezerwowey. Dnia 14. Czerwca stoczono pod Marengo batalię, która los Włoch udecydowała, po dwunastogodzinney walce, w której szczęście słu-go było niepewnym, w której porażono armię austryacką, otoczono, i zupełny nieporządek w niey uczyniono. Zdobyliśmy 15 chorągwiow, zabraliśmy 40 armat i 8000 niewolników.”

„Owoce zwycięstwa następowały po sobie prędko. Dnia 15. Czerwca proponował generał Melas zawieszenie broni, którego warunki Konsulowie przesyłają. Jeden tylko dzień oddał Genuę, Turyn, oraz wszystkie inne fortece Piemontu i Lombardyi pod moc Francuzow.”

„Żywa radość z powodu tak chwalebnych zdarzeń nie jest iednak bez smutku. Rzeczpospolita utraciła generała Dessaix, to jest iednego z generałow, którzy iey oręzo-

wi naywiększy uczynili honor. Kula trafiła go właśnie w tym momencie, gdy iego męstwo bohatyrskie zwycięstwa dopełniało.”

„Armia uczuła iak nayzywiej tę stratę i cała Rzplta dzielić się z nią będzie tak sprawiedliwym smutkiem.”

(podp.)

Cambaceres.

Szczegóły tak ważnych zdarzeń znajduję się w następującym raporcie datowanym dnia 15. Czerwca w Torre di Garofola:

„Po batalii pod Montebello udała się armia do rzeki Skrywii. Przednia straż spotkała się z nieprzyacielem dnia 13., który bronił rzeki Bormidy i trzech mostow prowadzących do Alesandryi, poraziła go, zdobyła 2 armaty i 100 niewolników. Dywizya generała Chabran stanęła w tym samym czasie na przeciw Walencyi dla przeszkodzenia nieprzyacielowi, przez te rzekę, a tak generał Melas opasany został między Padem i Bormidą. Odcięta mu została iedyna retyrada do Genui, która mu się po batalii pod Montebello została. Nieprzyjaciel zdawał się bydź bardzo niepewnym względem swoich poruszeń.”

„Dnia 14. przeprawił się przez rzekę Bormidę, postanowił przedrzeć się przez armię francuzką, uderzył na naszą przednią straż, i zaczął wśród naywiększey żywości batalię pod Marengo, która nakoniec los Włoch i armii austryackiey udecydowała. Cztery razy cofaliśmy się, i cztery razy postąpiliśmy znowu naprzod. Więcej 60 ar-

nat zdobyto i znowu odzyskano z obydwóch stron w rozmaitych punktach i po kilka razy. Ataki kawaleryi powtorzono więcej 12 razy z odmiennym szczęściem. O godzinie 3. po południu 10000. Austryaków oskrzydliło nasz prawy korpus na pięknej równinie pod St. Giuliano pod zastoną kawaleryi i artyleryi. Grenadyerowie straży konsulowskiej stanęli jak gdyby reduta granitowa na tej nieprzeżraney równinie; nie nie mogło ich zmieścić, kawalerya, piechota, artylerya, wszystko to było wymierzone przeciw temu batalionowi, ale nadaremnie. Ten zacięty opór wstrzymał lewe skrzydło, i wsparł nasze prawe skrzydło aż do przyścia generała Monnier, który wieś Castel Carriolo bagnetem opanował. Nieprzyacielska kawalerya pośpieszyła przeciw naszemu lewemu skrzydłu, które już chwiać się zaczynało. To poruszenie przyspieszyło jego retyradę. Nieprzyaciel postąpił naprzód na całej linii, strzelając kartaczami więcej z 100 armat. Drogi napelnione były uciekającymi, ranionymi, i niedobitkami. Batalia zdawała się być przegrana. Przypuszczono nieprzyaciela do wsi St. Giuliano o wystrzał z karabina, gdzie stała dywizya generała Dessaix, z 8 armatami, lekimi przed frontem i 2 batalionami na skrzydłach. Wszystko, co uciekło, zgromadziło się za tą dywizyą, nieprzyaciel rozszerzył za bardzo swoje skrzydła. Przytomność pierwszego Konsula ożywiła ducha w żołnierzach. „Dzieci, rzekł on do nich, przypomnijcie sobie, iż zwyczajny jestem, sypiać na poboiovisku.” Tu, wśród okrzykow, niech żyje Rzplta, niech żyje pierwszy Konsul, wyszedł Dessaix z środka, uderzając szturmem na nieprzyaciela, którego w jednym momencie z placu spędził. Generał Kellerman załamując przez cały dzień z swoją brygardą, retyradę naszego lewego skrzydła, przypuścił atak z tak wielką dzielnością i w tak utrafi-

nym czasie, iż 6000 grenadyerow, i generała Zschschszaba austryackiego zabrano w niewolę, także zabito wielu nieprzyacielskich generałow. Cała armia poszła zatym poruszeniem. Prawe skrzydło nieprzyacielskie zostało odcięte, i austryacka kawalerya udała się do środka dla zastonienia retyrady jego.”

Szef brygardy Bessyeres na czele grenadyerow straży Konsulowskiej przypuścił atak z tak wielką gorliwością i odwagą, iż przełamał linią nieprzyacielskiej kawaleryi, i dopełnił kłębki Austryaków. Zdobyliśmy 15 chorągwiow, 80 armat, i zabraliśmy 6 do 8000 niewolników. Więcej 6000 nieprzyaciół poległo na poboiovisku. Nasza strata jest także znaczna. Liczymy 600 zabitych, 1500 ranionych i 900 niewolników. Generałowie Boudet, Champeaux i Mainoni są ranieni. Suknie naczelnika Berthier podziurawiły kule; wielu jego adiutantow utraciło swe konie. Lecz jedna tylko strata, którą armia głęboko czuie, i cała Rzplta czuć będzie, ścisła nasze serce radości. Dessaix w początku ataku swej dywizyi trafiony został kulą i zaraz umarł, tyle tylko mając czasu, iż mógł powiedzieć młodemu Lebrüne: „Powiedz WcPan pierwszemu Konsulowi, iż umieram, żałując, że nie dosyć uczyniłem, aby żyć w potomności.” Cztery konie zabito pod generałem Dessaix, nim na ziemię upadł, i 3 razy raniono go. Dopiero przed dwiema dniami przybył był do głównej kwatery; pałał od chęci walczenia, i powiedział do swego adiutanta: „Już dawno nie biłem się w Europie. Kule już nie znają nas. Spotkamy się dobrze.” Gdy wśród rześkiego ognia doniesiono pierwszemu Konsulowi o śmierci generała Dessaix, nie powiedział nic więcej, tylko: „o! czemuż niewolno mi teraz płakać!” Jego zwłoki odeślano pocztą do Medyolanu, dla napuszczenia ich balsamami.”

Buonaparte pierwszy Konsul do
Konsulow Rzeczypospolitey.

W Torre di Garofolla
d. 16. Czerwca.

„Nazajutrz po batalii stoczoney pod Marengo, kazał generał Melas zapytać się u furpocztow, czyliby nie mógł przyśłać do mnie generała Skal. Tego samego dnia zawarto przyłączoną ugodę. W nocy podpisali ją generałowie Berthier i Melas. Spodziewam się, iż lud francuzki kontent będzie z swoiey armii.”

(podp.)

Buonaparte.

Z powodu tych wiadomości, strzelano tu dnia 21. rano z armat, a wieczorem illuminowano całe miasto. „Jest to pierwsza dobrowolna illuminacya w gciu latam.” Dodają nasze dzienniki. Cieszymy się tu naybardziej z zawartego zawieszenia broni, ponieważ uważamy ie bydź posłańcem bliskiego pokoju. Wszystkie te szczęśliwe zdarzenia są skutkiem zgody Buonaparta i Carnota, oraz geniuszu generała Moreau. Ich to talentom, a szczególniey geniuszowi generała Moreau przypisać należy wielki plan, który wkrótkim czasie kampanią we Włoszech udecydował. Nawet ci, którzy z utraty Genui, stratę całej kampanii prorokowali, poznają teraz przewyższający geniusz męża, który losy Francyi swą potężną kieruie ręką. Buonaparte znajdował się podczas batalii wszędzie przy straży przedniej, nie zważając na prozby generałow. Miał na sobie zwycayny swoy płaszcz szary, wystawiał się sam w nayniebezpiecznieysze mieysca. On i Berthier pogubili swoje kapelusze wśród szczęku broni i szelestu wojennego. Gdy niektórzy dziwili się, iż żaden z świty Konsula Buonaparte nie został zabity podczas batalii d. 14., odpowiedział Konsul: „iż iego szczęście zaclaniało także iego towarzyszow.” Jego waleczny batalion gwardyi, składający się z 700 ludzi, zmniejszony został do połowy.

Buonaparte powrócił dnia 17. do Medyolanu.

Dziś śpiewane będzie w kościele Najświętszey Panny Te Deum laudamus na podziękowanie Bogu za to zwycięztwo. Nasze dzienniki nadmienią, iż zapewne w tym czasie, gdy armaty w Londynie głośy zawoiowanie Genui, właśnie w tym samym czasie w Paryżu doniosła artylerya o odzyskaniu tego miasta.

Wczoray przyśłał tu Konsul Buonaparte kuryera z Medyolanu z doniesieniem, iż warunki zawieszenia broni codziennie przychodzą do skutku, i że wszystkie wyrażone w nich fortece wkrótce w naszey znajdować się będą mocy. Także pisze Buonaparte: „Dziś przytomnym będę z wielkim ukontentowaniem pod czas Te Deum laudamus, które w katedralnym kościele Medyolańskim śpiewane będzie.”

Głoszą, iż sam Buonaparte pisał znowu list do Wiednia w interessie pokoju. Wielu Węgierek, i Niemieckich grenadyerow zabranych w niewolę poznali pierwszego Konsula Buonaparte, gdy przed nim maszerowali; są to ci sami, którzy już w roku 4. i 5. kampanii znajdowali się byli w niewoli. Wielu z nich krzycało z ukontentowaniem: „Niech żyie Buonaparte.” Batalia pod Marengo okropnieyszą była, niż znane batalie, pod Fleurus, Rivoli i t. d.

Gdy Melas przyśłał generała z propozycją zawieszenia broni, otrzymał pierwszą odpowiedź, iż, jeżeli chce zyskać zawieszenie broni, armia nieprzyacielska cofnąć się musi do linii, która iey była ptzeznaczona na mocy traktatu zawartego w Campo Formio. Poczém nastąpiło zawieszenie broni, ponieważ inaczey armia nieprzyacielska byłaby została ogłodzoną.

Pod czas batalii pod Marengo pod generałem Melas zabito 2 konie, on sam ranny został w rękę. Austryacki generał St.

Julien i inni generałowie byli już w naszey niewoli, lecz znaleźli sposobność do ucieczki, gdy grenadyerowie, którzy ich zabrali, rzucili się na armaty nieprzyjacielskie dla opanowania ich. Gdy Buonaparte przez poboiowisko przejeżdżał, widząc wielką liczbę ranionych żołnierzy broczących jeszcze bez pomocy w swej krwi, rzekł do iednego swego towarzysza: „Życzyćby sobie należało, bydź tak ranionym, iak ci mężni ludzie, aby dzielić także z nimi ich bole.”

Depesze telegraficzne donoszą, iż dnia 19. prawe skrzydło armii reńskiey przeprowadziło się przez rzekę Dunay, poraziło Austryaków, mimo ich gwałtowny opór, zabrało 3000 niewolników, 14 armat i zdobyło 4 chorągwie.

Z Konstantynopola donoszą, iż generał Kleber opanował miasto Kair.

Gdy przed kilku dniami żadney nie miało wiadomości od armii rezerwowej, i ogłoszono, iż Buonaparte dostał się w niewolę, Jakubini zgromadzili się natychmiast w nocy, i ustanowili już byli swoy Dyrektoryat, lecz wiadomość o wielkim zwycięstwie pomieszała ich obrady.

z Włoch d. 18. Czerwca.

Oto jest umowa zawarta dnia 16. Czerwca w Alesandryi między generałem Berthier naczelnikiem armii francuzkiej, a generałem Melas, naczelnikiem armii austryackiej:

Art. 1. „Zawiera się zawieszenie broni między armiami francuzką i cesarską w Włoszech, które tak długo trwać ma, dopoki odpowiedź dworu Wiedeńskiego nie nastąpi.”

2. Wojsko cesarskie obsadzi kraie leżące między rzeką Mincio i rzeką Padus, to jest: Peschierę, Mantuę na lewym brzegu iey, a na prawym same tylko fortecę Ferrarę. Także utrzyma się przy Toskanii i Ankonie.

3. Armia francuzka obsadzi kray leżący między rzekami Chiusą, Oglio i Padus.

4. Kray między Chiusą i Mincio nie będzie obsadzony od żadnego woyska. Armia cesarska brać będzie żywność z okolic należących do Xięstwa Mantuańskiego, a armia francuzka z prowincyi Breściańskich.

5. Fortece Alessandrya, Tortona, Medyolan, Turyn, Pizighetone, Arona i Piacencya wydane będą armii francuzkiej między 16. i 20. Czerwca; Koni, Cewa, Sawona i miasto Genua wydane będą między 20. i 23. Czerwca; forteca Urbino między 23. i 25. Czerwca.

6. Wszystkie armaty austryackiego kalibru i lania należą do armii austryackiej. Armaty zaś, Włoskiego Piemontskiego i francuzkiego kalibru oraz lania służą armii francuzkiej. Żywność zabrana dzieli się na 2 równe części, z którey iedna odda się Austryakom a druga Francuzom.

7. Armia austryacka uda się przez Piacencyą do Mantuii trzema kolumnami. Pierwsza pomaszeruje między 16. i 19. Czerwca; druga między 19. i 22., a trzecia między 22. i 24. Czerwca.

8. Nikt nie może być pociągany do odpowiedzialności z przyczyny usług czynionych armii austryackiej, lub dla zdań politycznych. Naczelnik armii austryackiej wypuści na wolność wszystkich tych, których w cysalpińskiej Rzplitey aresztowano z powodu zdań politycznych, i którzy ieszcze znajdują się w fortcach zostających pod iego rozkazami.

9. Kroki nieprzyjacielskie nie mogą być rozpoczęte prędzey, iak w 10 dni po wypowiedzeniu zawieszenia broni, a to w każdym przypadku, czyli odpowiedź z Wiednia pomyslna wypadnie albo nie.”

Batalia dnia 14. pod Marengo była powszechna i krwawa. Wszyscy francuzey generałowie nawet Massena i Suchet wal-

czyli z swoimi dywizjami przeciw austryakom. Sam Buonaparte ożywił w tej batalii wszystkich oficerów i żołnierzy, zachęcając ich swoim własnym męstwem i swoją wielkością ducha. Jego straż, która jest wyborem wojska, czyniła cuda dzielności, i zabrała w niewolę ieden cały korpus nieprzyjacielski składający się z 6000 ludzi. Massena i Suchet posłi zaraz po batalii z swymi korpusami do Genui dla odebrania posiadzielnictwa tego miasta.

Cysalpińska Rzplita.

Odmiany potrzebne do przywrocenia temu Państwu postaci republikańskiej idą wolnym bardzo krokiem, i prawie są nieznaczne. Nierozpisano jeszcze żadney kontrybucyi, potwierdzono tylko podatek gruntowy ustanowiony przez kommissyą austryacką. Urządzenie gwardyi narodowej w Medyolanie zostało jeszcze wstrzymane, ponieważ austryacki kommandant cytadelli Nicoletty oświadczył, iż w tym przypadku strzelać będzie do miasta. Dnia 12. obchodzono uroczystość Bożego ciała zwyczajnym sposobem w Medyolanie. Procesy, na które były przytomnemi wszystkie zakony i bractwa, towarzyszyło w paradzie wojsko francuzkie, które temu ebrządkowi wielkie nader uszanowanie okazywało. Mieszkańcy Cysalpii dają tu i owdzie dowody swego wielkiego przywiązania do Rzplitey.

Od brzegow Renu d. 27. Czerw.

Generał Meerfeld i Reufs odciętemi zostali przez Francuzów od korpusu generała Kray. Także przecięli Francuzi prośłą komunikacyą z Bawaryą, Tyrolem i krainami dziedzicznymi, zatamowawszy dowoz Dunajem do Ulm. Znaczne magazyny znajdujące się nad tą rzeką dostały się w ręce nieprzyjaciół. Generał Moreau zwołał stany szwabskie do Memingen, którym miał podać swoje żądania. Już się wielu z nich było zgromadziło, lecz dnia 20. wie-

czorem przyszedł rozkaz, aby się udali do Augszburga.

Spodziewamy się także godzieln w Niemczech zawieszenia broni.

Dnia 20. wkroczyli Francuzi do Donauwerth. Tego samego dnia atakował generał Meerfeld Francuzów w Friedbergu, lecz zamiary jego zostały bezskuteczne.

z Niemiec d. 27. Czerwca.

Pod Moguncyą ściąga się nowa armia francuzka mająca wkroczyć do Frankonii.

Udało się nakoniec Francuzom wywabić generała Kray z jego stanowiska pod Ulm. Pod Dillingen była batalia między korpusem generała Starray i Francuzami, w której Austryacy z znaczną stratą pierzchać musieli. Pod Gundelfingen mordercza znowu miała być potyczka, i chociaż cesarska kawalerya czyniła cuda waleczności, niemogła iednak wymodz zwycięstwa.

Twierdzą, iż przyszedł kurjer do generała Kray z Wiednia z tym rozkazem, aby wszystkie swoje wojska ściągnął, i do rzeki Inn pomaszerował: iakoż bagaże, lazarety, sprzęty obozowe i t. d. dostały rozkaz, aby opuściły Bawaryą i cofnęły się do Austryi.

z Niemiec d. 28. Czerwca.

Zamieszanie w armiach austryackich panuje teraz prawie tak wielkie, jak w roku 1796. Generał Kray cofa się z swoją armią do Bawaryi przez Ingolstadt. Francuzi maszerują tuż za tylną strażą jego. Forteca Ulm jest przez Francuzów otoczona; iey garnizon nie jest liczny.

Cztery tysiące Austryaków udało się ku wyższemu Palatynatowi do Ambergu i Sulcbachu.

Karność Francuzów mimo ostre rozkazy jest jeszcze zła. Zdarzają się między niemi często rabunki. Z resztą walczą ich wojska z wielkim entuzjazmem, nawet prości żołnierze powiadają, iż walczą o pokoy.

z Nördlingen d. 19. Czerwca.

Woyna zwrocila się nagle do naszych okolic. Pełno u nas jest Austryaków. Oraz przechodzą dzień i noc bagaże i ranieni. Francuzi po wielu krwawych nader poryczkach niepomysłnych dla Austryaków opanowali rzeki Lech i Dunay począwszy od Guncburga aż do Donauwerth. Korpus generała Starray i generała Nauendorf ucierpiał bardzo wiele.

z Statgardu d. 20. Czerwca.

Generał Kray odciętym jest teraz od Bawaryi i Austrii. Francuzi obrali sobie wcale inne stanowisko, lewe skrzydło postawili między jeziorom Konstancyeńskim i rzeką Lech, środek stoi pod Kaufbeuern, a mocne bardzo prawe skrzydło wysłali do Donauwerth. Francuzi nie chcą stoczyć żadney główney batalii, lecz atakują tylko pojedyncze korpusy.

z Wiednia d. 28. Czerw.

(Zdarzenia wojenne.)

Generał kawaleryi Melas donosi, iż nieprzyjaciel przepawiwszy się także przez rzekę Skrywią uderzył d. 13. na forpocztę naszej armii, które swoją mocą przewyższającą odparł; dnia 14. przepawiła się armia cesarcka w 3 kolumny przez rzekę Bormidę, z której jedna strzegła traktu prowadzącego do Novi, albowiem do tej okolicy przymaszerował był nieprzyjacielski generał Suchet. Pierwsza kolumna uderzyła z odważą na nieprzyjaciela pod Marengo. Szczęście wojenne odmieniało się cały dzień, wśród nazywanych ataków, i tylko zbliżenie się nocy uczyniło koniec batalii krwawey, pod czas której strata armii austryackiey w zabitych, ranionych i niewolnikach wynosi do 9069 ludzi, 1493 koni, między którymi 5274 znajduje się ludzi ranionych oraz 683 koni. Strata nieprzyjacielska w zabitych i ranionych była także bardzo znaczną. Generał

Dessaix poległ na placu, wielu generalow zostało ranionych, a 2600 ludzi dostało się w niewolę.

Jeszcze w nocy dnia 14. na 15. wysłał nieprzyjaciel ku prawemu brzegowi rzeki Bormidy, te wojska, które później przymaszerowały.

Pod generałem Melas raniono 2 konie. Ogólnie zaś mówiąc, armia cesarska w generalach i oficerach wielką bardzo poniosła stratę. Liczba poległych lub ranionych oficerow wyższych wynosi 230.

Ponieważ do pochowania zabitych i ranionych niewolników umowiono się na 48 godzin zawieszenia broni, przeto nastąpiła przy tej okoliczności dalsza ugoda, podług której nieprzyjacielskie kroki dopiero po rodniowym wypowiedzeniu rozpocząć się mają, i cała armia cesarska rozłoży się nad rzeką Padus i Mincio.

Podług raportu generała Kray datowanego dnia 20. generał Starray niemożąc przymusić nieprzyjaciela do cofnienia się za rzekę Dunay, owszem sam przyniewolony został, cofnąć się z niejaką stratą do Gundelfingen przed przewyższającą liczbą nieprzyjaciół. Także generał Kray cofnął się z swego stanowiska pod Ulm, i rozłożył się obozem między Albek i opactwem Elchingen.

Podiazy Arcy-Xiążęcia Ferdynanda zabrały w Wangen 82 żołnierzow nieprzyjacielskich, jednego generała adiutanta i 7 oficerow.

W Gryzonii i Voralbergii nie zaszły jeszcze żadne odmiany, w tamtejszych stosunkach.

z Passawy d. 21. Czerwca.

Głoszą, iż Arcy-Xiąże Karol nie przyjął kómmendy nad armią w Szwabii, oświadczył jednak, iż chce walczyć na czele swoich grenadyerow, jeżeliby niebezpieczeństwo oyczyzny koniecznie tego wymagało.

Stany Austriackie, Czeskie i Węgierskie zezwoliły na wybieranie 80,000 rekrutów dla piechoty, a 20,000 dla kawaleryi, pod tym jednak warunkiem, aby nadtą armią Arcyksiążę Karol nieograniczoną miał komendę, tudzież aby wspomniana armia walczyła tylko o obronę Austriackich, Czeskich i Węgierskich państw.

Z Węgier i Czech udali się już deputowani do Pragi do Arcyksiążęcia Karola.

Powiadają, iż Arcyksiążę Karol chce, aby armia odwołaną została zupełnie z Szwabii do granic austriackich, ponisząc inaczey zniszczoną być powoli przez przewyższającą potęgę Francuzów. Także głoszą, iż Stany wszystkich państw prosiły Cesarza o pokoy.

Donoszą, iż generał Starray chce złożyć komendę korpusu swego.

Rozmaite Wiadomości.

Anglicy zabrali małą wyspę francuską *Corois* nad brzegami afrykańskimi. — Mowią o nowej konstytucyi państwa rzymskiego, w której postanowiono pogodzić republikancką formę rządu z świecką władzą Papieża. — Pisma francuskie mówią, iż austriacki generał Melas, pod czas batalii pod Marengo, miał 20,000 kawaleryi, a Francuzi tylko 6000. Podług tych samych pism, Konsul Buonaparte otrzymał od Króla hiszpańskiego 12 wybornych koni w podarunku. — Cytadela w *Piacency* poddała się Francuzom przez kapitulacyą. Garnizon iey składał się z 1200 Austraków.

Obwieszczenie. Dla małej wody w rzece *Warcie*, niemożna teraz tutaj pod *Poznaniem* zrobić tamy do łapania drzewa spławianego w tem sposobie, żeby statki i tratwy przechodzące rzeką koło *Poznania*, podle tej tamy przechodzić mogły. Nadto spław na rzece *Warcie* w górę od *Poznania*

niemoże być praktykowany dla małej wody w tym czasie, iako też dla tego, że fazy po wyżey przy młynach znajdujące się, nie są poznane. Uwiadoma się zatem publiczność niniejszem doniesieniem, iż ta rzeka pod *Poznaniem* do poł. miesiąca *Października* r. t. zatamowana będzie, do czego się publiczność stosować ma. W *Poznaniu* dnia 17. Czerwca roku 1800.

Kamera Woytkowo-Ekonomiczna JK. Mci Prus. Południowych.

Do sprzedania. Ad instantiam JK. Mci tutejszego zgromadzenia Pupillarnego więś *Biała* małoletnim *Tomasza Jakubowicza* należąca, w powiecie *Olszteszowickim* w wydziale Regencyi tutejszey położona, która podług sądowney taxy na 75,177 zł. polsk. oszacowana jest, sposobem publiczney sprzedaży sprzedaną być ma. Wszyśkich tedy życzących sobie nabycia tej wsi będących w stanie posiadania i zapłacenia oneyże, niniejszym piśmem zapożywa się aby się na terminie przed deputowanym z Kollegium assessorum *Lichnowskim* dnia 29. Septembris c. 29. Decembris c. i 28. Marca 1801. o godzinie 9. rano w naszey Regencyi stawili, i to co ofiarować zechcą oświadczyli, z których więcej ofiarujących oczekiwać może oddania ich sobie, po ostatnim terminie tej licitacyi na więcej ofiarującego zważano nie będzie. Osoby życzące sobie nabycia tej wsi na siebie mogą każdego dnia w Regencyi tutejszey taxę przyrzecó oraz i kondycye sprzedażne, o których i na terminie licitacyi iśniej zainformowani będą. Dan w *Kaliszu* na Regencyi dnia 23. Maia roku 1800.

Uwiadomienie. Zginęły skrypta dwa, ieden na sumę 13,910 zł. polsk. *Wawrzyńcowi Pierzchlińskiemu* dany w roku 1793; drugi na sumę 4847 zł. polsk. roku 1797. *W. Franciszkowi Pierzchlińskiemu* dany, oby dwa przez ś. p. *JO. Xiążęcia Antoniego Jabłonowskiego Kasztelana Krakowskiego* dane, jeżeliby te oby dwa nawersa u kogo znajdowały się, uprasza niżey, wyrażony, o ich sobie oddanie na pocztę do *Kalisza*: za przyzwolitą nadgródą.

Franciszek Pierzchliński.

Citatio creditorum. My *Fryderyk Wilhelm* z *Bożey łaski Krol Pruski etc. etc.* Podaiemy niniejszym każdemu do wiadomości, iż dobra tutejszych *Jchmość Xięży Piarów* w departamencie tutejszey *woytkowo-ekonomiczney Kamery* leżące, przez tęż podług najwyższych przepisow wydanych końcem administracyi rządney odebrane są, a wyżey rzezonemu zgromadzeniu z tychże

kompetencya jest wyznaczona. Po odebraniu tych wielkie mnostwo długow okazało się, których zaspokoienia teraz od wyżey rzeczoney Kamery woyskowo-ekonomiczney dopominają się, taż przeto widzi się byż przymuszoną dopraszać się o edyktałne zapozwanie wszystkich wierzycieli Xięży Piarow, a mianowicie tych, którzy z dobr Potyca, Kneczela, Gąłki, Maginowa, Wola, Chynowa, i Chynowki Woli ex quocunque jure vel titulo zaspokoienia siebie żądają. Aże ten wniosek przypuszczony byż mial, przetośmy do podania i probacyi wszystkich pretensyi do zgromadzenia Xięży Piarow i do wyżey rzeczonych dobr, a nade-wszystko termin sub praejudicio na 29. Octobris cur. przed deputowanym do tego naszym regencyi konsyliarzem v. Goldenberg o godzinie 9. z rana w tuteyszey kraiovey Regencyi rezidencyi wyznaczyl; zapożywa się zatym ninieyszim wszystkich i każdego pretendenta, aby na tymże terminie albo osobiscie albo przez sądownie umocowanych i dokładnie zainfermowanych plenipotentow, pretensye swe in quali et quanto podali, i weryfikowali, a potym dalszego rozpoznania w sprawie; w niestawieniu się zaś swym oczekiwali, iż z pretensyami swemi do wyżey rzeczonych dobr Ichmość Xięży Piarow, a nade-wszystko ad fiscum prekludowanemi będą, i onym przeciw tymże wiecznie milczenie nakazane będzie. Tym zaś wierzycielom, którzy tu znaiomości niemają, nominują się nakoniec Justyc kommissarze kryminalni konsyliarze Krieger, Restener, Regencyi konsyliarz Jonas, Justyc kommissarze Włoka, i Schultz, na plenipotentow, z których iednego obrać i onemu plenipotencyą i informacyą dać mogą. Na dowod przy wycisnieniu większey pieczęci Regencyi i zwyczajnym podpisie. Dan w Warszawie dnia 2. Maia roku 1800.

Uwiadomienie. Dnia 3. t. m. przytrzymany został w wielkim Skrzypsku nie daleko Sierakowa człowiek podeyrzany z 3 klaczami, ponieważ nie był w stanie okazania do swoiey legitymacyi ani pasu, ani żadnego innego ważnego dokumentu. Podług iego powieści, miał on powracać z Frankfurta nad Odrą i byż rodem z Rogoźna. Czyli on te konie dobrowolnie zostawił, i do Rogoźna poszedł, końcem powrocenia z tamtąd z legitymacyą, nie jest ieszcze dotychczas wiadomo, a

przez co podobną jest rzeczą do prawdy, że konie te muszą byż kradzione. Jeden z tych koni jest klacz brudno kasztanowata z małą na czele gwiazdką, mająca zadnie obie nogi białe, wysokości 2½ łokcia, i lat około 4. Drugi jest klacz kara, mająca wysokości 2 łokcie i 10½ cala, także około lat 4. Trzeci jest także klacz kara, mająca wysokości łokci 2, cali 10 i lat 5. Wszystkie 3 są niemieckiego gatunku. Przeto ten, który ie dobrowolnie opuścił, zapożywa się ninieyszim aby natychmiast, a naypoźniej na terminie peremptorycznym dnia 23. Lipca cur. z rana o godzinie 8. w Sierakowie w miejscu zwyczajnym sądowym za powroceniem wszystkich kosztow na powrot ie odebrał, albo spodziewał się, że te plus licitando na wspomnionym terminie publicznie sprzedane, temu zaś, który się do nich znajdzie, zebrane za nie pieniądze po odrzuceniu kosztow, sądownie przyderzone zostaną. Dla tego wzywa się także ninieyszim publiczność, aby na tymże terminie licytacyi stawila się, i w śród tych okoliczności przyderzenia tychże koni więcey dający spodziewał się, tak iak właściciel ich prawdziwy przed terminem albo naydaley na terminie dnia 23. Lipca cur. względem swoiey własności wynikłej z swoiego wytłomaczenia i possessyi meldował się. Nakoniec można wspomniane konie codziennie aż do przypadającego terminu zobaczyć w Wielkim Skrzypsku u Urodz. Jmci Pana Franciszka Łukowskiego. W Sierakowie dnia 25. Czerwca roku 1800.

Szlachecki Sąd Patrymonialny
Urodz. Łukasza Bnińskiego.

Uwiadomienie. Mam chonor donieść szanowney Publiczności i łaskawym Dobrodzieiom moim, iż odmienilem stancyą i mieszkam teraz pod numerem 75. w rynku. W Poznaniu dnia 8. Lipca 1800.

Andrzej Masłowski
Zegarmistrz.

Kradzione rzeczy. Pod dniem 25. Junii 1800 ukradziono szkrypcy bez lakieru białe z szmyczkiem brezelowym ze stancyi; ktoby ie poznał, proszę pod Nrem 37 donieść, a nagrodę odbierze.

Do naięcia. Kamienica w rynku pod numerem 73 znajduje się do naięcia. Maiący ochotę, naiąć ją całą, raczą się zgłosić do Redaktora tuteyszey gazety polskiej w rynku pod numerem 75.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.